

slagene, er det, som jeg sagde før, fordi jeg finder, at de ere Forbedringer; det er ikke paa Grund af, at jeg nærer nogen Sympati for dem, ingenlunde, men fordi jeg ganske simpelt af to Onder vælger det mindste. Jeg nærer ingen Tvivl om, at selv om Lovforslaget bliver vedtaget med Flertallets Ændringer, vil det skade det private Initiativ lige saa meget som det forelagte Lovforslag. Men jeg er ogsaa overbevist om, at det paa anden Maade bliver et heldigere Forslag, idet det ikke gaar saa vidt som Lovforslaget i dets først foreliggende Form, og det forekommer mig, at Brodden bliver taget noget bort af de Skyggesider, som hæftede ved det første. Jeg tør næsten sige, at naar man absolut vil have en Lov af denne Art, kan Forslaget, som det vil komme til at foreligge med Flertallets Ændringer, blive brugeligt. Det forekommer mig ogsaa, at Ændringsforslagene ville gøre Forslaget langt mere ædrueligt, idet det ikke vil medføre nær saa stor Risiko for Staten. Der bliver ikke Tale om saa uhyre Summer, som der var Tale om i det første, og endelig komme vi bort fra den efter min Mening urimelige Tanke, at en Landarbejder skal kunne købe en Ejendom til 4,000 Kr. mod kun at indsatte 400 Kr. Det er der næsten ingen Mening i, og det vil faktisk vise sig, at de, der komme i Besiddelse af en saadan Ejendom, ville ikke kunne eksistere, det vil snarest blive en Ulykke for de Mennesker. Derfor forekommer det mig, at vi maa komme tilbage til, at der skal fordres, at vedkommende ejer en Femtedel af Ejendommens Værdi. — Det forekommer mig, som sagt, at disse Ændringsforslag, naar man overhovedet vil have Loven, ere heldige, men jeg vil sige, at jeg forbeholder mig min Afstemning til 3dje Behandling, og jeg tror nok, jeg vil stemme mod hele Loven til den Tid. — Med disse ganske faa Bemærkninger skal jeg anbefale Ændringsforslagene.

Knudsen: Da dette Lovforslag forelaa til 1ste Behandling heroppe i det høje Ting, saaledes som det var vedtaget af Folketinget, og saaledes som det for øvrigt foreligger endnu, indtil der har været afstemt over de stillede Ændringsforslag, var det ikke af en saadan Beskaffenhed, at det efter min Formening kunde naa det Maal, som jeg gerne vilde være med til at naa, nemlig at skaffe de paagældende Husmænd fuld Selvstændighed. Det maatte nemlig forudsættes, at naar dette Lovforslag vedtoges uforandret, som

det forelaa fra det andet Ting, vilde Husmændene alligevel blive nødte til i en vis Grad at arbejde for andre. Det var imidlertid saaledes, at det Tryk, som blev lagt paa dem i saa Henseende, var af mindre væsentlig Betydning, saaledes som Folketinget havde vedtaget Forslaget, og jeg var derfor, ihvorvel jeg ikke kunde være fuldt tilfreds med det, alligevel i Stand til at kunne anbefale det, saaledes som det forelaa. Under 1ste Behandling heroppe i dette Ting kom der imidlertid Udtalelser frem, som tydede paa, at der ogsaa hos Flertallet heroppe var Anskuelse, som nærmede sig i ikke ringe Grad til de Anskuelse, som jeg repræsenterer med Hensyn til Lovforslaget. Jeg sigter i saa Henseende til de Udtalelser, der kom fra det ærede 4de Medlem for 7de Valgkreds (Rottbøll) ved 1ste Behandling. Han udtalte nemlig den Gang, „at hvis de bedste og dygtigste Husmænd eller Landarbejdere kunde komme til disse Jordlodder og ved intensiv Drift og ved stor Arbejdsomhed drive dem saaledes op, at de kunne ernære sig selv og deres Familie udelukkende deraf, vilde det være noget af det allerbedste, der kunde ske“. Han tilføjede videre, at man skulde ikke være bange for at faa alt for mange af den Slags Husmænd, de vilde absolut være til Gavn for Samfundet. Jeg glædede mig meget over, at dette samfundsmæssige Hensyn kom frem; thi hvis man gaar ud derfra og lægger Hovedvægten derpaa, vil man ikke alene, saaledes som det ærede Medlem udtalte sin Tilbøjelighed til, tage imod Lovforslaget, som det forelaa fra det andet Ting, men ogsaa gaa videre for at skaffe disse Husmænd en saadan Stilling, at dette samfundsmæssige Maal virkelig kunde naas.

Naar jeg imidlertid ser paa den foreliggende Betænkning, har, saa vidt jeg kan skønne, dette samfundsmæssige Hensyn slet ikke gjort sig gældende. Flertallets Synspunkt er det, jeg vil tillade mig at kalde et Arbejdskøbersynspunkt. Man har set denne Lov udelukkende som en Lov, der skulde skaffe Landbruget forøget Arbejdskraft paa saadanne Betingelser, som Arbejdskøberne paa Landet kunde ønske. Jeg vil i saa Henseende henpege paa det vigtigste Ændringsforslag, nemlig Ændringsforslaget til § 4 med den Motivering, Flertallet har givet af det. Det gaar jo ud paa at formindske Jordloddernes Størrelse til 3 à 4 Tønder Land i Stedet for 3½ à 5, og Flertallet motiverer dette paa følgende Maade: „det kan befrygtes, at den nu fore-